

Inter-Parliamentary Union

130e Assemblee van de Interparlementaire Unie (IPU)

Genève, 16-20 maart 2014

Verslag van de Belgische delegatie

Woord vooraf

Dit was de eerste zitting volgens de nieuwe regels voor de werking van de IPU-assemblee en haar commissies. De duur, het werkprogramma en de grootte van de delegaties worden gelijkgeschakeld voor beide assemblees van het jaar. Voortaan duurt elke assemblee 4 dagen, omvat ze een algemeen debat over de politieke, economische en sociale toestand in de wereld en wordt ze voorafgegaan door een vergadering van de vrouwelijke parlementsleden. Het maximum aantal afgevaardigden per land wordt hetzelfde voor de twee assemblees (8 in het geval van België). De commissie VN-zaken wordt de vierde vaste commissie en alle vaste commissies vergaderen voortaan tijdens elke assemblee.

De eerste assemblee van het jaar zal echter in principe nog altijd in een lidstaat plaatsvinden en de tweede in Genève, waar de IPU gevestigd is.¹ De vaste commissies blijven ook maximum een resolutie per jaar aannemen maar bij toerbeurt. In de praktijk zullen commissie I (Vrede en internationale veiligheid) en commissie II (Duurzame ontwikkeling, financiering en handel) hun resolutie tijdens de eerste assemblee van het jaar aannemen, commissie III (Democratie en mensenrechten) tijdens de tweede assemblee. Commissie IV (VN-zaken) neemt gewoonlijk geen resoluties aan maar kan dat doen tijdens de tweede assemblee. Tijdens de assemblees waar zij geen resolutie aannemen zullen de commissies een verslag over hun andere werkzaamheden voorstellen.

De eerste assemblee van 2014 was nog een overgangsassemblee. In het verleden keurden de drie vaste commissies hun resolutie telkens tijdens de eerste assemblee van het jaar goed. Tijdens de tweede assemblee was er enkel een eerste debat over het thema van hun resolutie voor de eerste assemblee van het jaar daarop. Op de 130^e Assemblee hebben die drie commissies hun ontwerp-resoluties die op stapel stonden afgerond, waardoor er relatief weinig tijd overbleef voor de commissie VN-zaken. Vanaf de volgende assemblee zal het nieuwe werkritme volledig van toepassing zijn.

¹ Het jaar 2014 is op dat punt een uitzondering. Normaal ging de eerste assemblee in Bakoe (Azerbeidzjan) plaatsvinden. Wegens problemen met de toekenning van visa moest zij echter verplaatst worden naar Genève. Het gastland van een IPU-assemblee is verplicht een visum te geven aan alle personen die officieel afgevaardigd worden door de parlementen die lid zijn van de organisatie, tenzij er gevaar is voor de veiligheid van het land.

Inhoud

Samenstelling van de Belgische delegatie	4
Belangrijkste resultaten van de zitting en inbreng van de Belgische delegatie	5
1. Resoluties van de Assemblee	5
2. Commissie VN-zaken	9
3. Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden	10
4. Voornaamste besluiten van de Bestuursraad	11
5. Andere IPU-vergaderingen	15
6. Twaalf Plus Groep	16
7. Varia	17

130e Assemblée van de Interparlementaire Unie (IPU)

Genève, 16-20 maart 2014

[Agenda, programma en basisdocumenten van de zitting²](#)

Een recordaantal parlementen (145 van de 164) die lid zijn van de IPU namen aan de zitting deel. Het was dan ook een bijzondere zitting, aangezien de organisatie dit jaar haar 125-jarig bestaan viert en een nieuwe secretaris-generaal moest verkiezen.

Zes internationale parlementaire assemblees met het statuut van geassocieerd lid (waaronder de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa) en 34 organisaties met het statuut van waarnemer waren eveneens vertegenwoordigd.

De parlementaire delegaties telden 30,4 % vrouwelijke leden.

De Voorzitter van de IPU, dhr. Abdelwahad Radi (Marokko) zat de Assemblée voor.

De Assemblée werd toegesproken door :

- dhr. Michael Møller, directeur-generaal a.i. van het Bureau van de Verenigde Naties te Genève;
- dhr. William Lacy Swing, directeur-generaal van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM).

Naar aanleiding van de 125e verjaardag van de IPU bood Zwitserland een receptie aan in het "Bâtiment des forces motrices" van Genève.

Dhr. François Veillon, voorzitter van de Zwitserse IPU-groep, verwelkomt de afgevaardigden op de receptie in het "Bâtiment des forces motrices" van Genève.

² De website en alle documenten van de IPU zijn beschikbaar in het Engels en het Frans. In dit verslag wordt gelinkt naar de Engelse versie van de website. De Franse versie van dit verslag bevat de links naar de Franse website en documenten.

Samenstelling van de Belgische delegatie

François-Xavier de Donnea, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitter van de Belgische IPU-groep, delegatieleider

Miranda Van Eetvelde, volksvertegenwoordigster, ondervoorzitster van de Belgische IPU-groep

Philippe Mahoux, senator

Karl Vanlouwe, senator

Johan Verstreken, senator

Belangrijkste resultaten van de zitting en inbreng van de Belgische delegatie

Een [volledig overzicht van de werkzaamheden](#) is te vinden op de website van de IPU.

1. Resoluties van de Assemblée

De Assemblée keurde resoluties goed over de volgende onderwerpen:

- [Voor een wereld zonder nucleaire wapens: bijdrage van de parlementen](#) (Commissie I: Vrede en internationale veiligheid)
- [Voor een risicobestendige ontwikkeling, met inachtneming van de bevolkingstoename en natuurlijke beperkingen](#) (Commissie II: Duurzame ontwikkeling, financiering en handel)
- [Rol van de parlementen voor de bescherming van de rechten van kinderen, meer bepaald niet vergezelde kindmigranten, en voor het beletten van de uitbuiting van kinderen in toestanden van gewapend conflict](#) (Commissie III: Democratie en mensenrechten)
- [Herstel van vrede en veiligheid en versterking van de democratie in de Centraal-Afrikaanse Republiek: bijdrage van de IPU](#) (urgentiepunt).

Het algemene debat over de politieke, economische en sociale toestand in de wereld had als thema: "125 jaar IPU: bevestiging van onze inzet voor vrede en democratie". Het algemene debat wordt normaal niet besloten met de goedkeuring van een tekst. De Voorzitter van de Assemblée heeft wel een korte [samenvatting](#) van het debat gegeven. Die tekst is in feite een bevestiging van de prioriteiten die de IPU altijd al gehad heeft, en nog steeds heeft: de rol van de organisatie als brandpunt van parlementair overleg op wereldschaal, haar streven om het werk van de UNO een parlementaire dimensie te geven, haar inspanningen voor het oplossen van binnen- en buitenlandse conflicten door dialoog en niet met wapens of geweld, en vooral de ontwikkeling van het parlement als wezenlijk bestanddeel van democratisch bestuur en de beste garantie voor de eerbiediging van de mensenrechten, de gelijkheid van mannen en vrouwen en een ontwikkeling die iedereen ten goede komt.

* * *

Er waren vier voorstellen voor een urgentiedebat:

- een voorstel van Marokko over de toestand in de Centraal-Afrikaanse Republiek
- een voorstel van Syrië over wat de parlementen kunnen doen om te komen tot een vreedzame regeling van de crisis in Syrië, met inachtneming van de principes van soevereiniteit en niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Staten
- twee voorstellen over de toestand in Oekraïne, een van Oekraïne zelf ("De agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne") en een van Canada ("De crisis in Oekraïne").

Oekraïne trok zijn voorstel terug voor dat van Canada, waarvan de titel gewijzigd werd ("De agressie tegen Oekraïne").

De Assemblée stemde over de drie overblijvende voorstellen. Die van Marokko en Canada behaalden de vereiste tweederdemeerderheid maar dat van Marokko kreeg meer stemmen voor en werd dus gekozen.

[De Belgische delegatie](#) stemde voor het voorstel van Canada. Zij stemde tegen het voorstel van Syrië en onthield zich over het voorstel van Marokko.

Na een kort debat werd het urgentiethema verwezen naar een redactiecomité, dat op basis van het resolutievoorstel van Marokko een tekst uitwerkte. De Assemblée keurde die tekst unaniem goed.

De resolutie veroordeelt scherp de schendingen van het internationaal humanitair recht en de grootschalige schendingen van de mensenrechten van gewapende groepen in de Centraal-Afrikaanse Republiek. Zij benadrukt dat de verantwoordelijken verantwoording zullen moeten afleggen en keurt de toepassing van gerichte sancties tegen die personen goed. De parlementen die tot de IPU behoren worden opgeroepen druk uit te oefenen op hun regering om de oproepen tot humanitaire actie te beantwoorden en het steeds groter wordende aantal ontheemden te hulp te komen. De IPU spoort de overgangsregering van het land aan de geweldplegers te ontwapenen en te demobiliseren, maar benadrukt ook het belang van dialoog tussen alle partijen, wat de eerste onontbeerlijke stap is naar nationale verzoening. De resolutie verwelkomt de internationale ondersteuningsoperatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek (MISCA) en de hulp die Europese, vooral Franse strijdkrachten daarbij bieden, maar vraagt ook de ontplooiing van een VN-vredesmissie met een ruim mandaat om de overgang naar vrede en democratie in het land te begeleiden.

Naast de resolutie over het urgentiepunt was er ook een korte [verklaring](#) van de IPU-voorzitter om aandacht te vragen voor de twee andere crisissen waarover voorstellen voor een urgentiedebat ingediend werden, namelijk Syrië en Oekraïne. De voorzitter benadrukte dat dialoog en onderhandelingen zonder uitsluiting van deze of gene partij in de drie gevallen de enige oplossing waren.

* * *

[Dhr. de Donnea](#) zat de vergaderingen voor van de Tweede Commissie, waar hij ondervoorzitter van is.

Ook [dhr. Verstreken](#) volgde de werkzaamheden van die commissie.

[Dhr. Mahoux](#) en zijn corapporteur uit Bangladesh, Saber H. Chowdhury, stelden in de commissie hun [ontwerpresolutie](#) en een korte [toelichting](#) voor over risicobestendigheid en de ermee verbonden demografische problemen.

Tijdens de vorige assemblee in Genève (7-9 oktober 2013) hadden zij daarover al een [discussienota](#) voorgesteld, die de basis vormde van een [eerste debat](#).

Het thema van de Tweede Commissie was in feite een combinatie van twee thema's, een Belgisch-Frans voorstel ("Beheersing van de bevolkingstoename en goed beheer van de natuurlijke hulpbronnen") en een voorstel van Bangladesh over de noodzaak van een risicobestendige ontwikkeling. De twee rapporteurs hebben het werk onder elkaar verdeeld. Dhr. Chowdhury nam het hoofdthema, risicobestendigheid, voor zijn rekening, terwijl dhr. Mahoux de demografische aspecten inbracht. De rapporteurs hebben vervolgens elkaars bijdrage bekeken en zijn het over al hun teksten voor de commissie (discussienota, ontwerpresolutie en toelichting) eens geworden.

Dhr. Mahoux wilde vooral de bevolkingsproblematiek opnieuw op de internationale agenda plaatsen, zij het dan via een ander thema, en twintig jaar na de internationale conferentie van Caïro over bevolking en ontwikkeling (ICPD) de reproductieve rechten, meer bepaald de toegang tot familieplanning, opnieuw bevestigen. Hij kon daarbij rekenen op het advies van Marleen Temmerman, oud-senator en thans hoofd van de afdeling Reproductieve Gezondheid en Onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Senator Philippe Mahoux en senator Johan Verstreken na de goedkeuring van de resolutie van de Tweede Commissie, samen met Marleen Temmerman (tweede van rechts) en commissiesecretaris Aleksandra Blagojevic.

De nationale delegaties en de Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden dienden 47 amendementen in op de ontwerpresolutie van de rapporteurs. De commissie keurde een groot aantal amendementen goed. Alle goedgekeurde amendementen hadden echter de steun van de rapporteurs. De resolutie werd er inhoudelijk rijker door en haar essentiële boodschap werd erdoor versterkt. De weinige amendementen die die boodschap hadden kunnen afzwakken, meer bepaald wat de demografische kwestie betreft, werden verworpen of ingetrokken. De Assemblee keurde later de commissietekst unaniem goed.

In de resolutie vraagt de IPU om de vermindering van de risico's op rampen en de aanpassing aan de klimaatverandering te integreren in het ontwikkelingsbeleid, zowel op nationaal als op internationaal vlak. In elk land moeten de instrumenten voor ramprespons zoals snelle waarschuwingssystemen en rampenplannen aangevuld worden met krachtige maatregelen om de risico's op rampen te beperken, meer bepaald door een aangepaste ruimtelijke ordening en bouwreglementering en door het invoeren van de aansprakelijkheid van de politieke en economische actoren voor de gevolgen van hun plannings- en investeringsbeslissingen.

Op internationaal vlak wordt 2015 een belangrijk jaar, want de internationale gemeenschap moet èn een nieuwe reeks duurzame ontwikkelingsdoelstellingen bepalen én het Hyogo-Actieplan voor de beperking van de risico's op rampen uit 2005 aanpassen én een nieuwe wereldomvattende overeenkomst over de klimaatverandering ter vervanging van het Kyoto-Protocol onderhandelen. Die verschillende processen moeten op elkaar afgestemd worden, zodat zij elkaar versterken. De parlementen moeten zich de middelen verschaffen om erop toe te zien dat in al die domeinen een doeltreffend beleid gevoerd wordt.

Wat de bevolkingsproblematiek betreft, vindt men het standpunt van de IPU vooral terug in de zesde, zevende en achtste overweging en in paragrafen 13 en 14 van het beschikkend gedeelte van de resolutie.

De IPU stelt dat de toename van de wereldbevolking, die naar verwachting nog enkele decennia zal aanhouden, en de territoriale verdeling ervan, meer bepaald de toename van de bevolkingsdichtheid en de urbanisering, het risico op rampen versterken en dat de demografische ontwikkeling in sterke mate bijdraagt tot de klimaatverandering en andere ramprisco's, doordat zij de natuurlijke hulpbronnen en de ecosystemen extra onder druk zet. Niet gewenste zwangerschappen zijn de factor van bevolkingstoename die het gemakkelijkst met beleidsmaatregelen te beïnvloeden is. Alle vrouwen hebben het recht hun eigen leven te plannen en meer bepaald te beslissen of en wanneer zij kinderen willen.

De resolutie pleit er dan ook voor om bevolkingstoename, familieplanning en demografische ontwikkelingen te integreren in de maatregelen voor duurzame en risicobestendige ontwikkeling. Zij vraagt meer bepaald om in de ontwikkelingsdoelstellingen voor na 2015 een reproductieve gezondheidsindicator op te nemen, een aanpak van de reproductieve gezondheid in termen van rechten voor te staan en met de nodige wetgevende en begrotingsmaatregelen te zorgen voor een universele toegang tot diensten voor vrijwillige familieplanning.

De IPU vraagt ten slotte ook dat vermindering van de risico's op rampen en maatregelen voor reproductieve gezondheid integraal deel gaan uitmaken van ontwikkelings Samenwerkingsprogramma's.

* * *

De werkzaamheden van de Eerste en de Derde Commissie werden gevolgd door respectievelijk [Mevr. Van Eetvelde](#) en [dhr. Vanlouwe](#).

Commissies I, II en III hebben ook het thema van hun volgende resolutie gekozen :

- commissie I : Cyberoorlog, een ernstige bedreiging voor de vrede en de veiligheid in de wereld (voorstel van Uruguay)
- commissie II : Naar een nieuw systeem van waterbeheer : voor meer parlementaire actie op dat gebied (voorstel van Zambia)
- commissie III : Nationale soevereiniteit, niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Staten en mensenrechten in het internationale recht (voorstel van de Verenigde Arabische Emiraten).

[Dhr. Mahoux](#) werd aangesteld als co-rapporteur voor de Derde Commissie.

Wegens de gevoelige aard van het door die commissie gekozen thema, eiste de geopolitieke groep van België in de IPU, de Twaalf Plus Groep,³ een mandaat van co-rapporteur op. De groep stelde dhr. Mahoux voor als kandidaat (zie sectie 6 hieronder voor meer details). Het eerste rapporteursmandaat gaat traditioneel naar een parlamentslid van het land dat het gekozen thema voorgesteld heeft. De delegatie van de Verenigde Arabische Emiraten wilde echter een co-rapporteur uit Kameroen. Een vergadering van de kandidaat-rapporteurs met de commissievoorzitster leverde geen consensus op, zodat de zaak werd doorverwezen naar de IPU-voorzitter. Die stelde aan de Assemblee voor om dhr. Mahoux als tweede rapporteur aan te stellen.

De co-rapporteurs moeten tegen de volgende IPU-assemblee (Genève, 12-16 oktober 2014) een ontwerpresolutie met toelichting voorstellen. Op 6 en 7 juni 2014 vergaderen zij in Genève om deskundigen te ontmoeten en hun gezamenlijke tekst voor te bereiden.

2. Commissie VN-zaken

[Dhr. Verstreken](#) en [dhr. Mahoux](#) hebben deze commissie gevolgd.

De volgende punten stonden op de agenda:

- Versterking van de interactie tussen de UNO, de parlementen en de IPU

Dit is een strategische doelstelling van de IPU. Het debat erover bestond uit drie onderdelen:

- een hoorzitting met dhr. Michael Møller, directeur-generaal a.i. van het Bureau van de Verenigde Naties te Genève
- de voorstelling van de conclusies van een veldbezoek in Haïti, dat tot doel had de concrete interactie te onderzoeken tussen het Haïtiaanse parlement en de teams van de diverse organisaties van het VN-systeem die in Haïti actief zijn in het kader van de stabilisering en de wederopbouw van dat land na de aardbeving van 2010
- het opstellen van een ontwerpresolutie voor een debat over dat onderwerp in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 19 mei 2014 : de delegaties werden opgeroepen er bij hun regering op aan te dringen om die resolutie in de UNO te steunen.

³ De IPU telt zes [geopolitieke groepen](#): de Afrikaanse Groep, de Groep van de Arabische landen, de Groep Azië/Stille Oceaan, de Euraziatische Groep, de Latijns-Amerikaanse Groep (GRULAC) en de Twaalf Plus Groep. Die laatste omvat de landen van de Raad van Europa evenals Australië, Canada, Israël en Nieuw-Zeeland.

- Inbreng van de parlementen bij het opstellen van de ontwikkelingsdoelstellingen post-2015

De IPU moedigt de parlementen aan om daarover met hun regering in debat te gaan, zodat die in de UNO een standpunt inneemt dat met hun zienswijze rekening houdt, te meer omdat de parlementen een belangrijke rol zullen hebben bij de uitvoering en de nationale toe-eigening van het toekomstige ontwikkelingsprogramma. De IPU vindt ook dat democratisch bestuur, met het parlement als wezenlijk bestanddeel, in het nieuwe ontwikkelingsprogramma zowel een doelstelling op zich als een transversale voorwaarde voor alle andere doelstellingen moet zijn.

De commissie bracht bij de Assemblée beknopt [verslag](#) uit over haar werkzaamheden.

3. Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden

Mevr. Van Eetvelde nam aan deze vergadering deel.

- De vrouwelijke parlementsleden werden gebriefd over de recente activiteiten van de IPU op het gebied van gendergelijkheid. De nieuwe wereldkaart “Vrouwen in de politiek” werd gepresenteerd. De IPU en UN Women brengen die kaart, die het aantal vrouwen in de parlementen en de regeringen aanschouwelijk maakt, om de twee jaar uit. De vrouwelijke parlementsleden namen ook de statistieken door over de resultaten die de vrouwen in 2013 behaalden bij parlementsverkiezingen en over de deelname van vrouwen aan de 130e Assemblée.

- Een themadebat over “De prioriteiten voor vrouwen in de komende tien jaar” bracht vijf grote bekommernissen naar voren: de eerbiediging van de fundamentele vrouwenrechten, het stoppen van geweld tegen vrouwen en meisjes, de economische emancipatie van vrouwen, het doorbreken van stereotypen en de versterking van de deelname van vrouwen aan de politiek.

- De vrouwelijke parlementsleden kiezen ook altijd een of meer thema’s uit die op de agenda van de vaste commissies van de Assemblée staan, debatteren over de genderdimensie daarvan en stellen zo nodig amendementen op de ontwerp-resoluties voor. Op de 130e Assemblée behandelden zij de thema’s van de Tweede en de Derde Commissie. De deelnemers werden daarvoor in twee werkgroepen ingedeeld.

Dhr. Mahoux leidde het debat in de werkgroep over het thema van de Tweede Commissie in en stelde er de ontwerp-resolutie voor die hij met zijn co-rapporteur had uitgewerkt. Hij benadrukte dat de doelstellingen van duurzaamheid en risicobestendigheid vooral preventieve maatregelen vereisen, met inbegrip van maatregelen om een ongecontroleerde bevolkingsgroei tegen te gaan. Hij riep de vrouwelijke parlementsleden op waakzaam te zijn in verband met dat laatste aspect van de ontwerp-resolutie, dat door sommige amendementen op de helling gezet werd.

De Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden stelde zelf vijf amendementen op de ontwerp-resolutie voor. Die amendementen vroegen aandacht voor het feit dat vrouwen, kinderen en personen met een handicap extra getroffen worden door de gevolgen van natuurrampen en dat het beleid om de risico’s op rampen te verminderen dus met hun bijzondere noden rekening moest houden.

Om de veerkracht van vrouwen tegenover rampen te versterken moet een einde gesteld worden aan elke discriminatie van vrouwen inzake eigendom van land en vee en inzake toegang tot krediet. Vrouwen moeten ook rechtstreeks betrokken worden bij het rampenbeleid, van preventie tot wederopbouw, vooral dan de vrouwen die actief zijn in lokale besturen en in volksorganisaties.

Al die amendementen werden later door de Tweede Commissie aangenomen.

- De Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden hield ten slotte ook hoorzittingen met de kandidaten voor de functie van secretaris-generaal van de IPU en ondervroeg ze over de plaats die zij van plan waren te geven aan gendergelijkheid in hun werkprogramma.

4. Voornaamste besluiten van de Bestuursraad

De Bestuursraad is de IPU-instantie die het beleid en de werking van de organisatie bepaalt en controleert, in tegenstelling met de Assemblee, die de politieke standpunten van de IPU goedkeurt. Elk lidparlement heeft in de Raad 3 stemmen (2, indien het alleen mannen of alleen vrouwen afvaardigt). De Bestuursraad neemt zijn besluiten gewoonlijk op basis van aanbevelingen van het Uitvoerend Comité⁴.

De **Belgische afgevaardigden** waren dhr. de Donnea, mevr. Van Eetvelde en dhr. Mahoux.

Dhr. de Donnea in gesprek met een afgevaardigde van de Democratische Republiek Congo in de marge van de Bestuursraad.

⁴ Het Uitvoerend Comité bestaat uit de voorzitter van de IPU, de voorzitter van het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden en 15 leden die door de Bestuursraad verkozen worden, verdeeld onder de zes geopolitieke groepen. De Twaalf Plus Groep heeft vier mandaten in het Uitvoerend Comité, die op het ogenblik uitgeoefend worden door parlementsleden uit Canada, Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

➤ Verkiezing van de nieuwe secretaris-generaal van de IPU

De belangrijkste beslissing van de Bestuursraad tijdens deze zitting was de verkiezing van een nieuwe secretaris-generaal.

De Belgische kandidaat voor de functie van secretaris-generaal van de IPU spreekt de Bestuursraad vlak voor de stemming toe.

Voor de aanvang van de Assemblee had het Uitvoerend Comité een shortlist van vijf kandidaten opgesteld, onder wie een Belgische kandidaat : Geert Versnick, erevolksvertegenwoordiger en erg actief in de IPU van 1995 tot 2010.

De andere kandidaten waren de adjunct-secretaris-generaal van de IPU, Martin Chungong (Kameroen), de oud-secretaris-generaal van PGA (*Parliamentarians for Global Action*), Shazia Rafi (Pakistan), en twee andere oud-parlementsleden, Barbara Contini (Italië) en Kimmo Kiljunen (Finland).

De Belgische IPU-groep heeft de kandidatuur van dhr. Versnick actief ondersteund. De voorzitter van de groep, Christiane Vienne, schreef een steunbrief aan alle nationale groepen van de IPU, terwijl de voorzitters van Kamer en Senaat zich tot hun collega's parlementsvoorzitters richtten. De Belgische diplomatieke vertegenwoordigers in het buitenland hebben eveneens de Belgische kandidatuur gepromoot.

Vlak voor de Assemblee heeft het Uitvoerend Comité hoorzittingen gehouden met de vijf kandidaten van de shortlist en er drie overgehouden : dhr. Chungong, mevr. Rafi en dhr. Versnick.

Op 20 maart 2014 heeft de Bestuursraad dhr. Chungong bij geheime stemming verkozen. Hij haalde het al in de eerste stemronde met 199 stemmen tegen 79 stemmen voor mevr. Rafi en 74 stemmen voor dhr. Versnick.

Het mandaat van dhr. Chungong duurt vier jaar en kan maximum twee maal hernieuwd worden. Dhr. Chungong is nog maar de achtste secretaris-generaal en de eerste niet-Europeaan in die functie sinds de oprichting van de IPU in 1889. Hij treedt in functie op 1 juli 2014 en volgt Anders Johnsson (Zweden) op, die het IPU-secretariaat sedert 1998 leidde. Dhr. Chungong is 57 jaar en kwam bij de IPU in 1993. Hij werkte er vooral in de sector van de ondersteuning van parlementen. In oktober 2012 werd hij adjunct-secretaris-generaal.

➤ 125e verjaardag van de IPU

Op 30 juni 1889 besloten de deelnemers aan een internationale conferentie van pacifistische parlementsleden, die op initiatief van de Fransman Frédéric Passy en de Brit William Randal Cremer in Parijs gehouden werd, om een permanente Interparlementaire Conferentie op te richten. Die Conferentie werd geleidelijk geïnstitutionaliseerd tot de Interparlementaire Unie van vandaag.

Negen parlementen waren op die eerste Interparlementaire Conferentie vertegenwoordigd, waaronder dat van België, dat zich dus als een van de stichters van de IPU mag beschouwen. Samen met Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Spanje en Italië is België ook een van de zes landen die vanaf het begin en zonder onderbreking lid van de IPU zijn geweest. De Verenigde Staten, Hongarije en Liberia, die ook op de eerste Interparlementaire Conferentie aanwezig waren, zijn geen lid meer of zijn het niet steeds geweest.

De Bestuursraad werd ingelicht over de activiteiten die in de loop van 2014 nog zullen plaatshebben om de 125e verjaardag van de IPU te vieren :

- op 30 juni, de eigenlijke verjaardag, zal het Uitvoerend Comité in buitengewone zitting bijeenkomen op de zetel van de IPU in Genève;
- er wordt een herdenkingsbrochure uitgebracht die tien opvallende verwezenlijkingen van de IPU in het licht zal stellen en aan alle parlementen in de wereld zal worden toegestuurd;
- de stad Genève laat de verjaardag evenmin ongemerkt voorbijgaan : tijdens de week van 30 juni zal de "pont du Mont Blanc" in Genève de kleuren van de IPU dragen en zullen de bussen van de openbare vervoersmaatschappij van Genève met de IPU-vlag versierd zijn; in september-oktober volgt dan een tentoonstelling over de IPU op de kade langs het meer van Genève.

➤ Financiële resultaten 2013

De Bestuursraad keurde de financiële resultaten van 2013 goed.

De uitgaven bedroegen 12,8 miljoen Zwitserse frank, ongeveer 10,5 miljoen euro. In totaal ging 83 % van de uitgaven rechtstreeks naar activiteiten op de drie strategische actieterreinen van de IPU (versterking van de parlementen: 35 %; versterking van de rol van de parlementen op de internationale scène, meer bepaald ten aanzien van de Verenigde Naties: 10 %; versterking van de IPU als instrument voor interparlementaire samenwerking, inclusief organisatie van de assemblees: 38 %). De rest (17 %) dekte de algemene administratiekosten.

Aan de inkomstzijde liepen de vrijwillige bijdragen (financiering door externe partners) op tot 2 miljoen Zwitserse frank, waardoor meer activiteiten dan gepland georganiseerd konden worden in de sector versterking van de parlementen. Voor het overige was er geen stijging van de uitgaven ten opzichte van 2012. De vrijwillige bijdragen zijn de tweede bron van inkomsten van de IPU, naast de bijdragen van de parlementen die lid zijn van de organisatie.

Het boekjaar werd afgesloten met een operationeel overschot van 1,5 % (194.000 CHF). Daarnaast stijgen de reserves (*Working Capital Fund*) met een bijkomend bedrag van 378.000 CHF. Dat is echter een zuiver boekhoudkundige aanpassing ten gevolge van de toepassing van de IPSAS-normen (*International Public Service Accounting Standards*), die de IPU sinds 2012 volgt. De reserves bedragen nu 8,4 miljoen Zwitserse frank, waarvan 6,1 miljoen beschikbare middelen. De rest beantwoordt aan de boekhoudkundige herberekening van de activa van de laatste twee jaren.

Het belangrijkste financiële risico voor de IPU is de waarde van haar residuaire pensioenfonds⁵, dat op het ogenblik een actuariële verlies van 3,8 miljoen Zwitserse frank optekent (30 % van de verplichtingen). De financiële toestand van de organisatie blijft niettemin gezond.

➤ Uitvoering van de IPU-strategie voor 2012-2017

Een externe consultant heeft een tussentijdse evaluatie van de [strategie](#) gemaakt op basis van de publicaties van de IPU, een online enquête, individuele gesprekken (onder andere met [dhr. de Donnea](#), die een belangrijke rol speelde in de uitwerking van de strategie) en een onderzoek van enkele projecten van de IPU inzake ondersteuning van parlementen.

Het verslag laat zien dat de IPU volgens haar leden en partners goed werkt, ondanks de beperkte middelen, en dat de strategie zorgt voor meer coherentie in haar optreden. Daarentegen lijkt de organisatie zich te veel doelstellingen te stellen: de strategie zou vereenvoudigd moeten worden en er moeten prioriteiten worden bepaald. De doelstellingen inzake bevordering van de democratie en het samenbrengen van parlementsleden lijken de belangrijkste te zijn.

⁵ De IPU is sinds 2005 aangesloten bij het pensioenfonds van de Verenigde Naties, maar blijft zelf instaan voor de pensioenen van de personeelsleden die voor die datum gepensioneerd werden en van enkele personeelsleden die nog in dienst zijn.

Het verslag beklemtoont echter dat de respons op de enquête vanuit de parlementen beperkt was: slechts 27 landen, vooral behorend tot de Twaalf Plus Groep. Het Uitvoerend Comité heeft daarom aan de Bestuursraad voorgesteld om niet aan de strategie te raken maar op basis van een grondiger evaluatie een nieuwe strategie uit te werken voor 2016-2020. Wat de financiering van de strategie betreft, aanvaardt het Uitvoerend Comité om geleidelijk een aanzienlijke verlaging van de bijdragen van de leden door te voeren, die gecompenseerd zal moeten worden door meer inspanningen om vrijwillige bijdragen van derden binnen te halen, en dat vanaf de begroting 2015. Het Comité komt daarmee tegemoet aan een vraag van de meeste grote bijdragebetalers van de IPU, vooral die uit de Twaalf Plus Groep. De Bestuursraad heeft die voorstellen goedgekeurd.

De Raad werd ook geïnformeerd over wat de IPU doet om tot een betere coördinatie te komen van de activiteiten op het gebied van de capaciteitsversterking voor parlementen. Naast de IPU zijn nog vele andere organisaties (UNDP, Europese Unie, International IDEA, ...) alsook nationale parlementen actief op dat terrein, vaak met veel meer middelen dan de IPU. Tijdens de assemblee van oktober 2012 in Québec had [dhr. de Donnea](#) voorgesteld dat de IPU het initiatief zou nemen om de coördinatie tussen al die actoren te verbeteren en zo tot een betere werkverdeling te komen, thematisch en geografisch. De IPU heeft in oktober 2013 een eerste interinstitutionele vergadering belegd en werkt op het ogenblik met haar partners aan de formulering van een geheel van gemeenschappelijke principes voor de specialisten inzake ondersteuning van parlementen. Het is de bedoeling die reflectie af te ronden op een nieuwe vergadering in oktober 2014.

➤ Resoluties over gevallen van schendingen van de mensenrechten van parlementsleden

De IPU heeft sinds 1976 een Comité voor de mensenrechten van parlementsleden. Dat tienkoppige comité onderzoekt concrete gevallen van mensenrechtenschendingen waar parlementsleden het slachtoffer van zijn en wordt wereldwijd erkend als een uniek en gezaghebbend instrument voor de bescherming van parlementsleden in de uitoefening van hun functie.

Het Comité legt aan de Bestuursraad resoluties voor over de gevallen die onmiddellijk aandacht vragen. Alle gevallen die bij het Comité aanhangig zijn blijven echter in behandeling zolang er kans is op een oplossing. Sommige gevallen blijven zo tien jaar of langer in behandeling. In totaal heeft het Comité op het ogenblik 86 dossiers betreffende 270 parlementsleden uit 43 landen in behandeling.

Op de 130e Assemblee nam de Raad resoluties aan in 23 dossiers betreffende 99 parlementsleden uit 14 landen (Afrika : Burundi, D.R. Congo, Kameroen, Tsjaad, Zambia en Zimbabwe; Amerika: Colombia, Ecuador en Venezuela; Azië: Irak, Maleisië, Pakistan en Palestina/Israël; Europa: Turkije). De delegaties van Cuba, Ecuador, de Russische Federatie en Venezuela hebben voorbehoud gemaakt bij bepaalde resoluties.

[Verslag van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden aan de Bestuursraad](#)

[Lijst van de aangenomen resoluties](#)

De Raad keurde ook een aantal amendementen goed op de [Regels en praktijk van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden](#). De amendementen weerspiegelen de nieuwe werkwijze die het Comité sinds twee jaar toepast en die de Raad in oktober 2012 al goedkeurde. Het doel is vooral meer transparantie en meer doeltreffendheid bij het oplossen van gevallen door (i) een meer persoonlijke en proactieve aanpak, met minder vergaderingen en meer actie, bijvoorbeeld zendingen ter plaatse; (ii) het selecteren van prioritair te behandelen gevallen, (iii) het opdoeken van het onderscheid tussen gewone leden en plaatsvervangers in het Comité; (iv) het sterker betrekken van alle IPU-leden bij de werking (beroep op de parlementaire solidariteit om gevallen op te lossen); (v) een grotere openbaarheid in de werking van het Comité.

➤ Comité Midden-Oosten

De voorzitter van de Belgische IPU-groep, **Christiane Vienne**, werd verkozen tot plaatsvervangend lid van het comité Midden-Oosten. De Twaalf Plus Groep had al tijdens de vorige assemblee in oktober 2013 beslist om haar kandidatuur voor te dragen.

Het comité volgt het vredesproces in het Midden-Oosten en probeert een dialoog met en tussen de parlementsleden van alle bij het conflict betrokken partijen te bewerkstelligen. Om die dialoog te stimuleren, heeft het comité beslist om een aantal rondetafelgesprekken over concrete onderwerpen te organiseren. Het eerste moet over de waterproblematiek in de regio gaan en is gepland voor juni 2014.

5. Andere IPU-vergaderingen

Dhr. de Donnea nam als ondervoorzitter van de Tweede Commissie deel aan een gemeenschappelijke vergadering van de bureaus van de vaste commissies en de voorzitters van de geopolitieke groepen.

Het doel van die vergadering was vooral van gedachten te wisselen over de toepassing van de nieuwe werkwijze van de Assemblee en de commissies. Die hervorming houdt namelijk ook een versterking van de samenstelling en de rol van de commissiebureaus in. Elk bureau bestaat voortaan uit drie leden (in plaats van een gewoon lid en een plaatsvervanger) per geopolitieke groep. Wat hun rol betreft, hadden de bureaus tot nog toe als enige taak om een thema voor te stellen voor de volgende resolutie van hun commissie. Voortaan moeten zij het werk van de commissie echt gaan leiden. Meer bepaald moeten zij een werkprogramma op langere termijn uitwerken, onder andere ook voor de zittingen waarop de commissie geen resolutie aanneemt, en toezien op de uitvoering van dat programma, waarbij zij bijzondere aandacht moeten besteden aan de toepassing van de door de commissie goedgekeurde resoluties.

* * *

Dhr. de Donnea nam ook deel aan de vergadering van het [Comité ter bevordering van de eerbiediging van het internationaal humanitair recht](#) (comité IHL), waar hij sinds april 2012 lid van is.

De taak van het comité bestaat erin de parlementsleden bewust te maken van de problemen in verband met het internationaal humanitair recht (oorlogsrecht) en de bescherming van vluchtelingen en ze vooral te wijzen op hun rol in de ratificatie en de toepassing op nationaal niveau van de desbetreffende internationale verdragen. Het comité bestaat uit twaalf leden, telkens een man en een vrouw per geopolitieke groep, die voor vier jaar verkozen worden. De belangrijkste externe partners van het comité zijn het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC) en het Hoog-Commissariaat van de VN voor de vluchtelingen (UNHCR).

De volgende kwesties werden besproken met vertegenwoordigers van UNHCR:

- de toestand van de Syrische vluchtelingen en ontheemden: de delegaties van Jordanië, Libanon en Syrië werden op dat deel van de vergadering uitgenodigd;
- het probleem van de staatloosheid: ter gelegenheid van de 60^e verjaardag van het VN-verdrag over het statuut van de staatlozen (1954), werken de IPU en UNHCR thans aan een bijgewerkte versie van het handboek voor parlementsleden over “Nationaliteit en staatloosheid” dat zij in 2005 samen uitbrachten. UNHCR roept de parlementen ook op aandacht te besteden aan het eerste Wereldforum over staatloosheid dat van 15 tot 17 september 2014 zal plaatshebben in Den Haag en de internationale gemeenschap wil mobiliseren om de staatloosheid uit te roeien.

Dhr. de Donnea vroeg meer uitleg over het geschatte aantal staatlozen in Europa en in de wereld en over het soort wetgeving dat problematisch is in dat verband, of integendeel juist helpt om het aantal staatlozen te verminderen.

Een vertegenwoordiger van het ICRC gaf een uiteenzetting over het project “Gezondheidszorg in gevaar”. Met dat project wil het ICRC bereiken dat in elk land een regelgevend kader uitgewerkt wordt voor de bescherming van medische handelingen in conflictsituaties. Ook het updaten van het gemeenschappelijke handboek van IPU en ICRC voor parlementsleden over internationaal humanitair recht, dat al van 1999 dateert, kwam ter sprake.

Dhr. de Donnea vroeg meer uitleg over de bevoegdheid van het Internationaal Strafhof betreffende de beteugeling van aanvallen op medische faciliteiten, personeel en transport in conflictsituaties. Hij wees erop dat dergelijke agressie ook meer en meer voorkomt in situaties waarbij geen sprake is van een conflict. Ook daarop moet een gepaste reactie komen.

6. Twaalf Plus Groep

De [Twaalf Plus Groep](#) is de grootste geopolitieke groep in de IPU (47 landen). Op het ogenblik is senator Robert del Picchia (Frankrijk) voorzitter van de groep. Afgevaardigden van de parlementen die lid zijn van de groep (in principe twee per land) vergaderen vlak voor en tijdens de IPU-assemblee om hun standpunten in de mate van het mogelijke op elkaar af te stemmen.

De vergaderingen van de groep worden voorbereid in een stuurcomité, waar dhr. de Donnea lid van is. Het stuurcomité vergaderde op 10 februari 2014 in Parijs.

Dhr. de Donnea en **mevr. Van Eetvelde** namen deel aan de vergaderingen van de groep tijdens de 130e Assemblee. **Dhr. Mahoux** woonde de vergaderingen bij als waarnemer.

Dhr. de Donnea nam meermaals het woord.

- Tijdens de hoorzittingen met de drie overblijvende kandidaten voor de functie van secretaris-generaal van de IPU, vroeg hij aan dhr. Chungong en aan mevr. Rafi wat volgens hen de belangrijkste verandering was die de IPU nodig had om doeltreffender te worden. Dhr. Chungong antwoordde dat de leden en niet de secretaris-generaal moesten bepalen welke richting de IPU uit moest maar dat hij persoonlijk van mening was dat de organisatie zich moest focussen op de versterking van de bijdrage die de parlementen kunnen leveren tot een meer democratisch bestuur, zowel op nationaal als op internationaal vlak. Mevr. Rafi benadrukte dat zij zich als externe candidate eerst nog verder vertrouwd moest maken met de werking van de IPU maar dat zij dacht dat de IPU efficiënter kon worden door meer activiteiten op regionaal niveau te ontplooien en door zich in te spannen om de talrijke interparlementaire organisaties op één lijn te krijgen tegenover de Verenigde Naties, zodat de parlementen er met één stem spreken.

Na de hoorzittingen met de kandidaten spraken een aantal delegaties expliciet hun steun uit voor de kandidatuur van dhr. Versnick. De Twaalf Plus Groep nam echter als zodanig geen standpunt in.

- In verband met de keuze van het urgentiepunt, meende dhr. de Donnea dat de Twaalf Plus Groep zich moest uitspreken voor een debat over de toestand in Oekraïne maar dat hij vooraf ook de Russische delegatie moest horen. De voorzitter van de groep vroeg hem om een ontmoeting tussen de Russische delegatie en een afvaardiging van de Twaalf Plus te beleggen.

Naast dhr. de Donnea, die voorzat, namen parlamentsleden uit Zweden, Frankrijk, Polen, Litouwen en Nieuw-Zeeland aan die ontmoeting deel. Het werd een openhartige gedachtewisseling over de toestand in Oekraïne en het referendum in de Krim dat net daarvoor had plaatsgevonden.

- Dhr. De Donnea toonde zich bezorgd over het thema dat de Derde Commissie voor de volgende assemblee gekozen had ("Nationale soevereiniteit, niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Staten en mensenrechten in het internationale recht"). De door de Verenigde Arabische Emiraten gegeven toelichting ter rechtvaardiging van dat voorstel trekt het principe van de universaliteit van de mensenrechten in twijfel, wat onaanvaardbaar is.

Dhr. de Donnea betreurde dat er bij de stemming zo weinig afgevaardigden uit de Twaalf Plus Groep aanwezig waren, waardoor het voorstel aangenomen kon worden, terwijl er andere waren, meer bepaald een uitstekend voorstel van IJsland over de bescherming van de privacy in de XXIe eeuw. Nochtans was het probleem al duidelijk in het bureau van de commissie, dat niet tot overeenstemming kon komen. Dhr. de Donnea vroeg met aandrang dat de vertegenwoordigers van de groep in de commissiebureaus in zo een geval alle delegaties via de voorzitter van de groep op de hoogte brengen.

In dit stadium kon de groep nog reageren door zich in de Assemblee tegen de keuze van dat thema te verzetten of door de benoeming van een co-rapporteur uit de Twaalf Plus Groep te vragen.

De groep gaf de voorkeur aan die tweede optie en besloot op voorstel van zijn voorzitter om dhr. Mahoux voor te dragen als kandidaat-co-rapporteur. De Assemblee heeft die kandidatuur later aanvaard.

7. Varia

De Belgische Permanent Vertegenwoordiger bij het Bureau van de Verenigde Naties te Genève, Ambassadeur Bertrand de Crombrugghe de Picquendaele, organiseerde een ontmoeting van de Belgische delegatie met enkele hoge ambtenaren van het Hoog-Commissariaat van de VN voor de mensenrechten, onder wie Flavia Pansieri, Adjunct-Hoog-Commissaris. Marleen Temmerman (WHO) was eveneens aanwezig op die ontmoeting.